

Sigmund Frojd
ODABRANA DELA

Naslov originala
Vorlesungen zur Einführung
in die Psychoanalyse

Sigmund Frojd

**UVOD
U PSIHOANALIZU**

NEVEN

PREDGOVOR

Ovo što sada pružam javnosti na uvid pod naslovom *Uvod u psihoanalizu* nema nameru da se takmiči sa već postojećim izlaganjima u vezi sa ovim naučnim područjem (Hičman, *Frojdovo učenje o neurozama*, II deo, 1913; Fister, *Psihoanalitička metoda*, 1913.; Leo Kaplan, *Osnovne karakteristike psihoanalize*, 1914; Režis i Esnar, *Psihoanaliza neuroza i psihoza*, Pariz, 1914.; Adolf Mejer, *O lečenju neurotičnih bolesti psihoanalizom*, Amsterdam, 1915). Naime, ovde se samo radi o vernom ponavljanju predavanja koja sam održao tokom dva zimska semestra 1915/1916. i 1916/1917. godine pred publikom koju su sačinjavali lekari i laici oba pola.

Sve specifičnosti ovog rada koje će čitaoci nesumnjivo da zapaze, mogu da se objasne okolnostima u kojima je on nastao. Tokom predavanja nije bilo moguće zadržati hladnu smirenost kakva karakteriše naučne rasprave zato što je predavač morao da se trudi da ne dozvoli da tokom dvočasovnih izlaganja njegovim slušaocima opadne pažnja. Uzimajući u obzir tu potrebu za momentalnim delovanjem, ponekad je bilo neizbežno da se o istoj temi govori više puta, kao, na primer, jednom u vezi sa tumačenjem snova, a onda kasnije u okviru problema povezanih sa neurozom. I samo raspoređivanje građe je dovelo do toga da neka bitna pitanja, kao što su, recimo, ona koja se tiču nesvesnog, nisu mogla da budu u dovoljnoj meri procenjena i obrađena na jednom jedinom

mestu, već bi bila započeta, pa onda napuštana u više navrata, dok se ne bi ukazala nova prilika da se još nečim dopuni naše saznanje o njima.

Onaj kome je psihoanalitička literatura bliska pronaći će u ovom „Uvodu” malo toga što mu već od pre nije poznato – i to mnogo detaljnije – iz drugih, znatno opširnijih radova. Ipak, ukazala se potreba da se ovaj materijal zaokruži i poveže u jednu celinu i to je njegovog autora nagnalo da u nekim slučajevima (kod etiologije straha ili histerijskih fantazija, na primer) razmatra i građu koju do sada nije objavio.

Beč, u proleće 1917. godine

I
OMAŠKE
1916. (1915)

PREDAVANJE I

UVOD

Dame i gospodo! Ne znam koliko znate o psihoanalizi, iz čitanja ili po čuvenju. Već sam naslov mojih predavanja *Osnovni uvod u psihoanalizu* obavezuje me da se ponašam kao da ne znate ništa i da su vam potrebne prve lekcije.

Ipak, moram da pretpostavim da vam je poznato da je psihoanaliza jedan način lečenja nervno bolesnih i stoga mogu da vam odmah dam primer za to kako se u ovoj oblasti mnogo toga odigrava drugačije, a često i potpuno suprotno nego što je to uobičajeno u medicini. Inače, kada nekog bolesnika podvrgnemo nekoj za njega novoj lekarskoj tehnici, onda, po pravilu, pokušavamo da u njegovim očima umanjimo neprijatnosti koje ona izaziva i dajemo mu obećanja za uspešnost lečenja. Mislim da to činimo potpuno opravdano zato što na taj način povećavamo mogućnost uspeha. Ali, kada nekog neurotičnog bolesnika podvrgnemo psihoanalitičkom lečenju, onda se ponašamo drugačije. Mi mu skrećemo pažnju na teškoće ove tehnike, na njeno trajanje, na trud i žrtve koje ona od njega traži, a što se tiče uspeha, mi kažemo da ne možemo ništa da obećamo jer sve zavisi od ponašanja samog bolesnika i od njegovog razumevanja, njegove poslušnosti i njegove upornosti. Za ovakvo naizgled potpuno

suprotno ponašanje mi imamo valjane razloge, koje ćete možda kasnije i sami da vidite.

Stoga vas molim da se ne ljutite što se prema vama sada, na samom početku, odnosim kao prema tim neurotičnim bolesnicima. Zapravo i ne mogu da vam preporučim da dođete da me ponovo slušate. Iz tog razloga ću odmah da vam ukažem na to koji su nedostaci koji su neminovno povezani sa predavanjima o psihoanalizi, kao i s kojim se sve teškoćama susreće neko ko želi da stekne sopstveno mišljenje o tom pitanju. Ukazaću vam na koji način vas celokupna usmerenost vašeg obrazovanja i sve vaše dosadašnje navike u razmišljanju čine protivnikom psihoanalize, kao i koliko toga treba da savladate u sebi da biste uspeli da prevaziđete taj instinktivni otpor. Naravno, ne mogu da unapred kažem koliko ćete uspjeti da shvatite psihoanalizu zahvaljujući mojim objašnjenjima; ipak, mogu da vam garantujem da slušajući ova predavanja nećete naučiti toliko da biste mogli da se bavite psihoanalitičkim istraživanjem ili da sprovedite psihoanalitičko lečenje. Međutim, ako se među vama nalazi bar jedna osoba koja ne želi da se zadovolji samo ovim površnim upoznavanjem psihoanalize, već želi da s njom stupi u trajniju vezu, tada joj to ne samo da ne savetujem, već je i direktno upozoravam. Naime, kako stvari trenutno stoje, ta osoba bi takvom svojom odlukom sebi potpuno onemogućila svako postizanje uspeha na univerzitetu, a kad bi kao lekar krenula da obavlja svoju praksu, našla bi se u društvu koje ne bi shvatilo njena nastojanja, posmatralo bi je neprijateljski i sumnjičavo i okomilo bi se na nju sa svim onim zlim duhovima koji vladaju našim društvom u celini. Možda biste na osnovu propratnih pojava rata koji danas hara Evropom mogli da donekle naslutite kolike bi to legije protivnika mogle da budu.

Ipak, i dalje postoji dovoljan broj onih koje privlači sve što bi za njih moglo da predstavlja novu spoznaju, uprkos određenim neprijatnostima koje to sa sobom nosi. Ako i među vama ima ta-